

Informace ze zdravotnictví Jihočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

České Budějovice
9. 8. 2007

9

Diabetologie - činnost oboru v Jihočeském kraji v roce 2006

Diabetology - Activity in Branch in the Jihočeský Region in 2006

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Jihočeském kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Jihočeský region in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and data about diabetics under treatment.

Ambulantní diabetologickou péči zajišťovalo v roce 2006 celkem 31 diabetologických ordinací (stejně jako v předcházejícím roce). Diabetologická péče byla částečně poskytována také v některých ordinacích praktických lékařů pro dospělé, z 318 ordinací praktických lékařů pro dospělé se jich podílelo na aktivní léčbě diabetiků 189, tj. 59 %.

V diabetologických ordinacích k 31. 12. 2006 pracovalo 16,40 lékařů a 17,48 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu. Meziročně se počet lékařských úvazků nepatrně zvýšil. Vytíženost lékařů charakterizovaná průměrným počtem provedených ošetření na jeden úvazek se proti předešlému roku v kraji snížila, za den poskytl lékař diabetolog v průměru 32,9 ošetření (ČR 31,0 ošetření, za předpokladu 220 pracovních dnů v roce). Na jeden úvazek lékaře diabetologa připadlo v průměru 2 273 diabetiků léčených v odborných diabetologických ordinacích.

Celkový počet ošetření v odborných diabetologických ordinacích meziročně poklesl o 3 %. Na jednoho pacienta v těchto specializovaných ordinacích připadlo v průměru 2,3 ošetření za rok, což je výrazně méně než bylo v předešlém roce. Ke konci roku 2006 se u lékařů diabetologů nebo u praktických lékařů pro dospělé léčilo na diabetes 50 755 osob (meziroční nárůst o 0,7 %). V diabetologických ordinacích byla léčena většina pacientů (73 %). Praktičtí lékaři pro dospělé mohou psát inzulín jen v omezeném počtu a po dohodě s odbornými diabetologickými ordinacemi. Počet diabetických pacientů (evidovaných podle sídla zdravotnického zařízení) v přepočtu na obyvatele je v Jihočeském kraji o něco vyšší než průměr za ČR. V roce 2006 tvořil počet diabetiků léčených v kraji 8,1 % z celkového počtu obyvatel kraje, podíl diabetiků v ČR byl 7,3 %. Počet léčených diabetiků má rostoucí trend, například v období od roku 2000 do roku 2006 došlo k nárůstu celkového počtu léčených diabetiků v Jihočeském kraji o 25 %. Jedním z faktorů tohoto růstu může být stárnutí populace.

Ženy tvořily téměř 54 % z celkového počtu léčených diabetiků. Na základě dlouhodobého sledování počtu léčených diabetiků lze soudit, že u žen je o něco častější výskyt cukrovky než u mužů. Na konci roku 2006 se v kraji v přepočtu na 10 tisíc žen léčilo 851 diabetiček (ČR 765) a v přepočtu na 10 tisíc mužů 759 diabetiků (ČR 688). Tuto skutečnost pravděpodobně ovlivňuje fakt, že ženy se v průměru dožívají vyššího věku.

Většina diabetiků se léčila pro diabetes II. typu (46 288 osob). S diabetem I. typu se léčilo 3 794 osob, z tohoto počtu tvořily děti do 14 let 2 %, mladiství ve věku 15-19 let také 2 % a podíl dospělých činil 96 %. Sekundární diabetes se objevil u 673 pacientů, což byl podstatně nižší počet než v roce 2005 (meziroční pokles o 225 osob).

Diabetikům hrozí řada vážných komplikací, např. selhání ledvin, slepota nebo amputace končetin. Počet osob s diabetickou nefropatií (poškozením ledvin) se ve srovnání s předchozím rokem zvýšil o 1,5 % (o 55 osob). Počet pacientů s diabetickou retinopatií (poškozením oční sítnice) vzrostl o 4,5 % (o 214 osob). Tato choroba představuje jednu z nejzávažnějších pozdních komplikací cukrovky a je nejčastější příčinou slepoty u diabetiků. Další sledovanou diabetickou komplikací je diabetická noha. Jedná se o závažné narušení tkáně nohy v důsledku porušeného cévního oběhu, které může vést k amputaci dolní končetiny. Počet pacientů s diabetickou nohou poklesl o 3 %. Počet nemocných s diabetickou nohou, které postihla amputace dolní končetiny, se ale mírně zvýšil (o 11 osob, což je meziroční nárůst o 2 %). V kraji trpělo diabetickou nefropatií 7,4 % léčených diabetiků, diabetická retinopatie se vyskytla u 9,8 % osob léčených s cukrovkou a diabetickou nohou mělo 5,6 % léčených diabetiků. Stejně jako v minulých letech byl vykazovaný počet nemocných v přepočtu na obyvatele u diabetické nefropatie a retinopatie v Jižních Čechách zřetelně nižší než republikový ukazatel a počet diabetiků s diabetickou nohou v kraji v přepočtu na obyvatele byl zřetelně vyšší než republikový průměr.

Nejčtenějším farmakologickým způsobem léčby bylo podávání perorálních antidiabetik (PAD), užívala je více než polovina léčených diabetiků. Inzulín byl aplikován u více než čtvrtiny nemocných a 28 % registrovaných diabetiků se léčilo pouze dietou.

Zpracovala: Hana Maxová

ÚZIS ČR, Jihočeský krajský odbor

Žižkova 12/ 309, 370 01 České Budějovice

telefon: 387 718 383, 387 718 347, e-mail: holomelova@uzis.cz

Poznámky:

- a) Činnost diabetologických pracovišť je statisticky sledována prostřednictvím výkazu o činnosti zdravotnického zařízení pro obor diabetologie. Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví České republiky. Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplnění jsou vystaveny na internetových stránkách www.uzis.cz v části NZIS/Výkazy 2006.
- b) Všude, kde se uvádějí počty pracovníků, se jedná o přepočtené počty, tj. o součty úvazků včetně smluvních pracovníků.
- c) Členění do okresů vychází z umístění sídla zdravotnického zařízení vykazujícího činnost, ne z trvalého bydliště pacienta.
- d) V tabulce *Personální zajištění a počty ošetření podle druhu zařízení a podle území* nejsou do počtu pracovníků a počtu ošetření zahrnuti praktičtí lékaři pro dospělé, kteří léčí diabetiky u nich registrované. Tito lékaři nevyčleňují úvazek pro léčbu nekomplikovaných případů diabetes svých registrovaných pacientů a ani nevedou evidenci počtu jim poskytnutých ošetření. V ostatních tabulkách jsou zahrnuti údaje i za tyto praktické lékaře pro dospělé.
- e) Informace o diabetologické péči v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu www.uzis.cz v části Rychlé informace.

Síť diabetologických ordinací k 31. 12. 2006
(s vyznačením správního obvodu obcí s rozšířenou působností)

Poznámka:

Vyznačeny jsou obce, ve kterých se nachází alespoň jedna odborná diabetologická ordinace, včetně detašovaných pracovišť.

Personální zajištění a počty ošetření podle druhu zařízení a podle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření ³⁾	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
podle druhu zdravotnického zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	11	3,82	4,27	26 404	6 912
Samostatná ordinace lékaře specialisty	16	9,78	9,32	71 854	7 347
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení ⁴⁾	193	2,80	3,89	20 544	7 337
podle území (okresy, kraj, ČR)					
České Budějovice	73	5,02	4,42	30 461	6 068
Český Krumlov	11	0,80	2,29	6 145	7 681
Jindřichův Hradec	30	2,50	2,60	19 917	7 967
Písek	29	1,95	1,95	14 362	7 365
Prachatice	23	1,32	1,15	9 959	7 545
Strakonice	23	1,30	1,70	13 072	10 055
Tábor	31	3,51	3,37	24 886	7 090
Jihočeský kraj	220	16,40	17,48	118 802	7 244
Česká republika	2 797	317,65	371,00	2 163 419	6 811

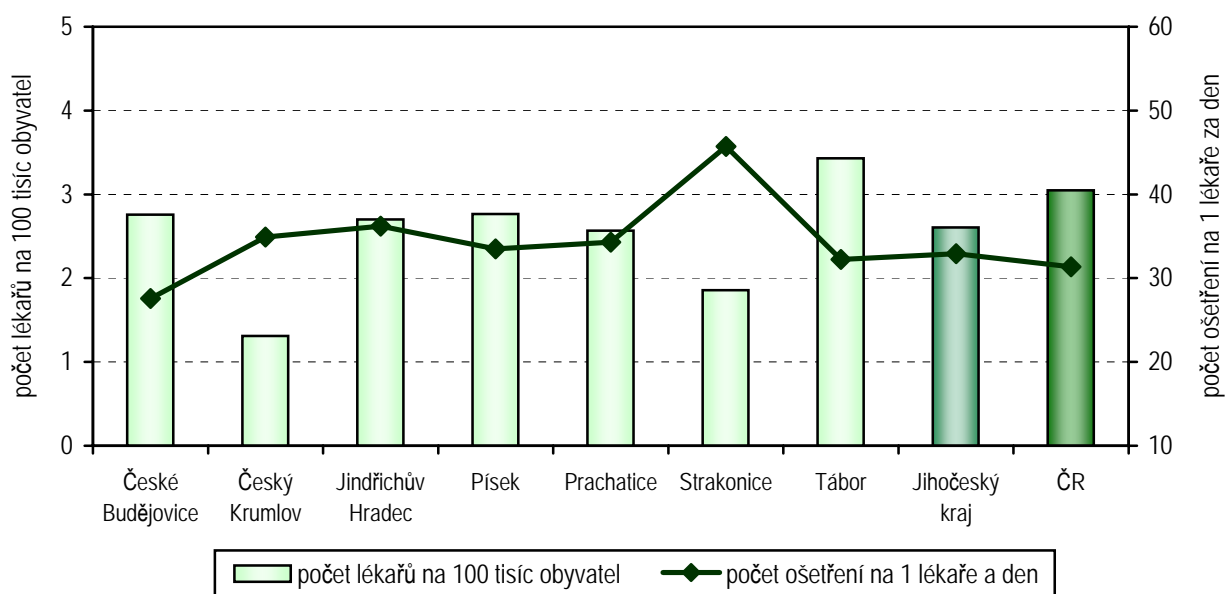
¹⁾ Součet úvazků lékařů diabetologů, včetně smluvních (nejsou zahrnuty úvazky praktických lékařů pro dospělé léčících diabetiky)

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

³⁾ Ošetření - vyšetření provedená pouze v odborných ordinacích lékařů diabetologů

⁴⁾ Do počtu pracovišť jsou započteny také ordinace praktických lékařů pro dospělé, ve kterých jsou léčeni diabetici.

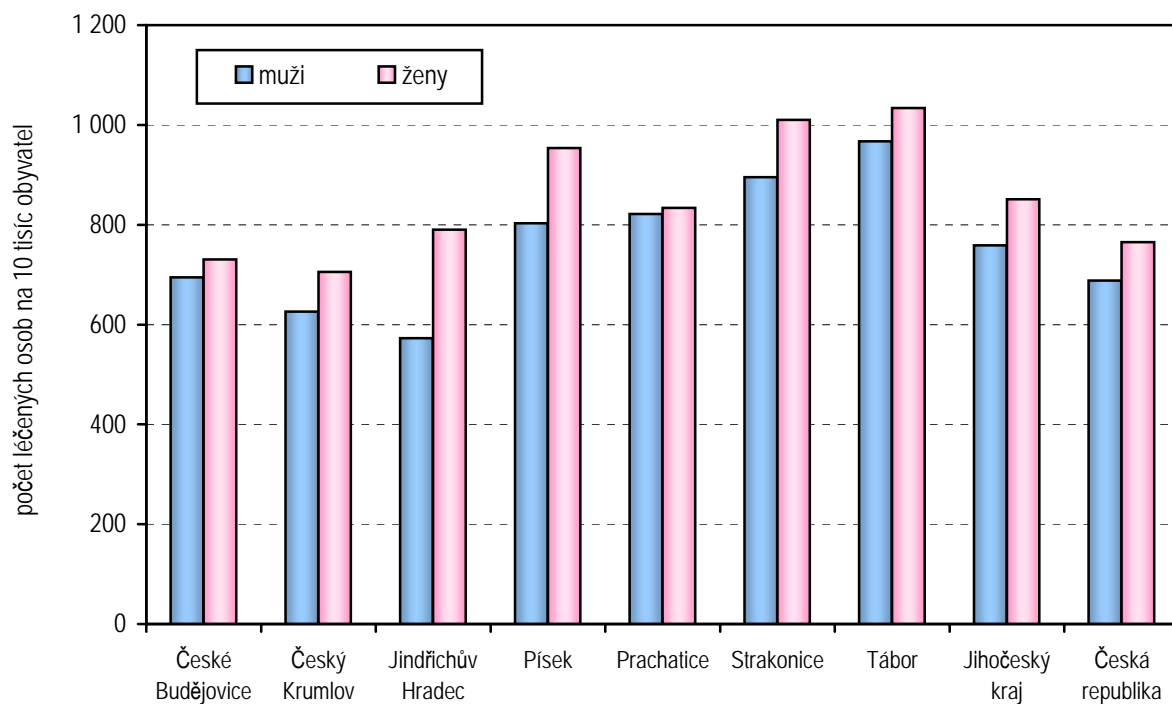
Počet lékařů diabetologů v přepočtu na obyvatele a průměrný počet ošetření za den na jednoho lékaře diabetologa v okresech, kraji a ČR v roce 2006

Počet léčených diabetiků k 31. 12. 2006

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho (v %)		z celkem u praktického lékaře pro dospělé (v %)	celkem	z toho (v %)	
		muži	ženy			muži	ženy
České Budějovice	12 977	47,8	52,2	45,0	857	53,7	46,3
Český Krumlov	4 060	47,0	53,0	9,1	184	57,6	42,4
Jindřichův Hradec	6 331	41,2	58,8	20,4	433	48,7	51,3
Písek	6 203	44,7	55,3	32,2	331	49,8	50,2
Prachatice	4 256	49,4	50,6	37,8	339	45,7	54,3
Strakonice	6 678	46,2	53,8	21,1	353	57,2	42,8
Tábor	10 250	47,3	52,7	9,4	652	48,9	51,1
Jihočeský kraj	50 755	46,4	53,6	26,6	3 149	51,4	48,6
Česká republika	748 528	46,2	53,8	16,2	56 311	47,1	52,9

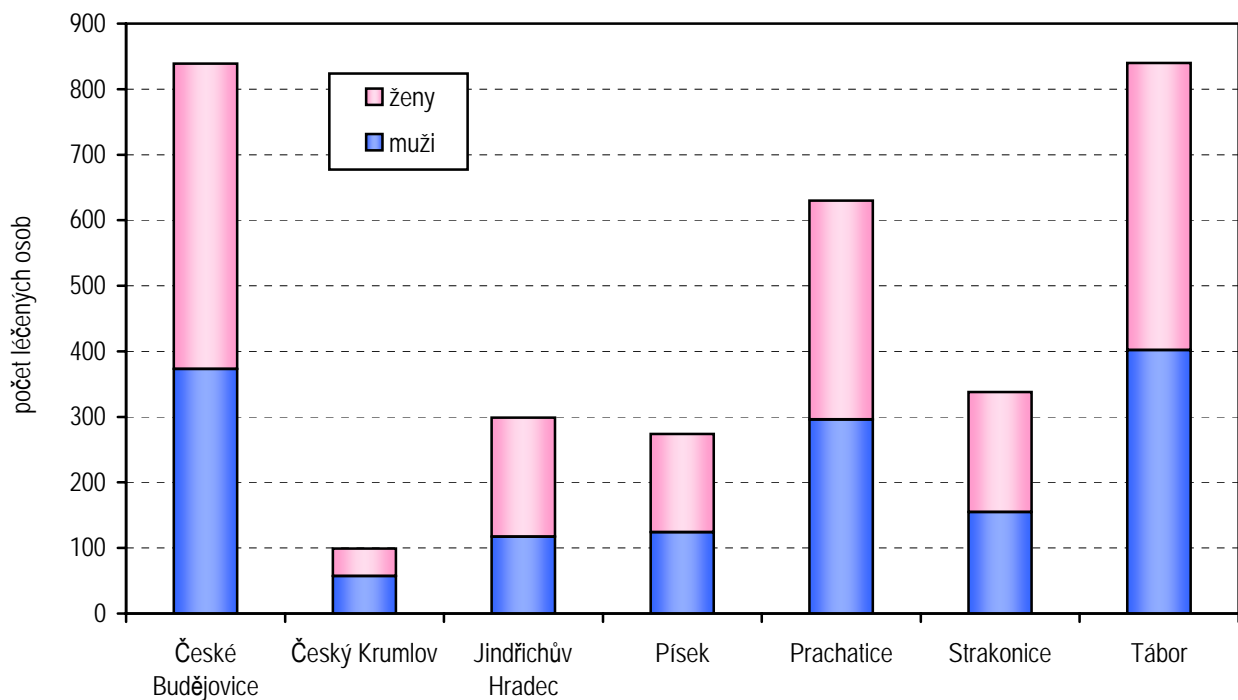
Počet léčených diabetiků v přepočtu na obyvatele podle pohlaví v okresech, kraji a ČR (stav k 31. 12. 2006)

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet léčených osob				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	podle jednotlivých typů diabetu (v %)		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
České Budějovice	12 977	713	10,3	87,6	2,2
Český Krumlov	4 060	666	15,7	82,4	1,9
Jindřichův Hradec	6 331	683	7,4	91,3	1,3
Písek	6 203	880	2,9	95,5	1,6
Prachatice	4 256	828	7,8	91,8	0,3
Strakonice	6 678	954	4,5	95,0	0,5
Tábor	10 250	1 001	5,3	93,8	0,8
Jihočeský kraj	50 755	806	7,5	91,2	1,3
Česká republika	748 528	728	6,8	91,7	1,5

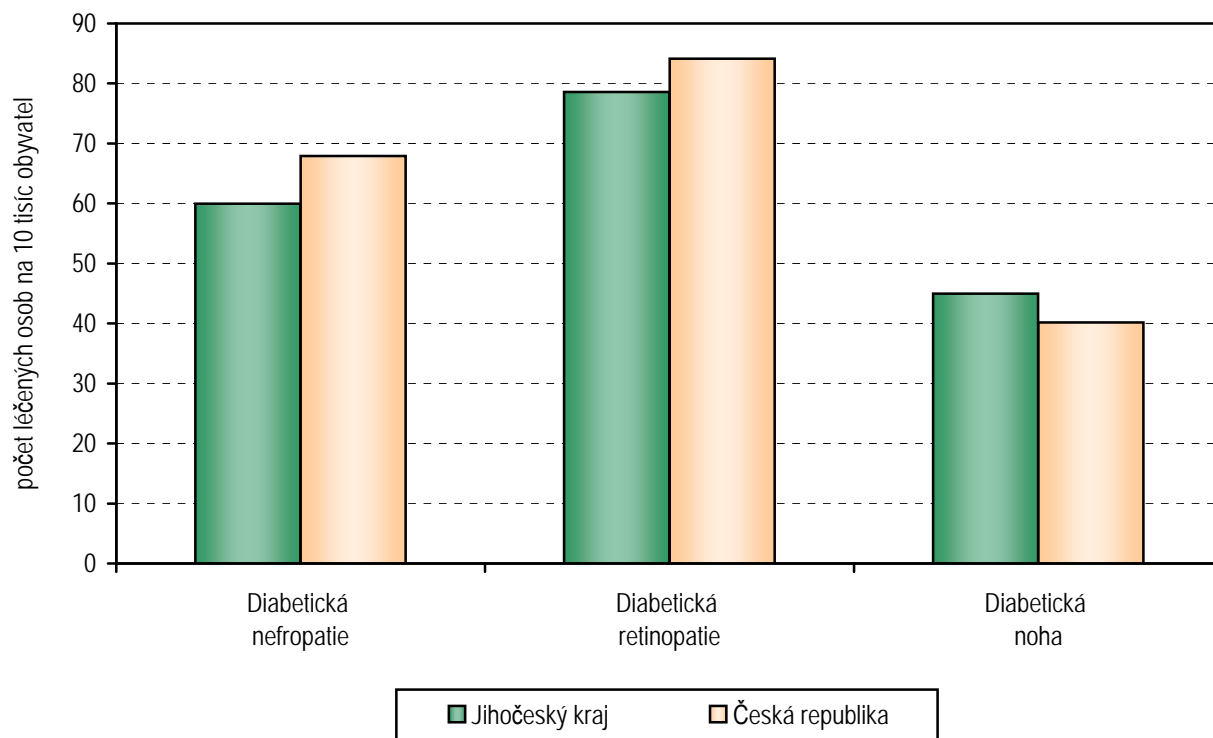
Počet pacientů s poruchou glukóзовé tolerance podle okresů v roce 2006

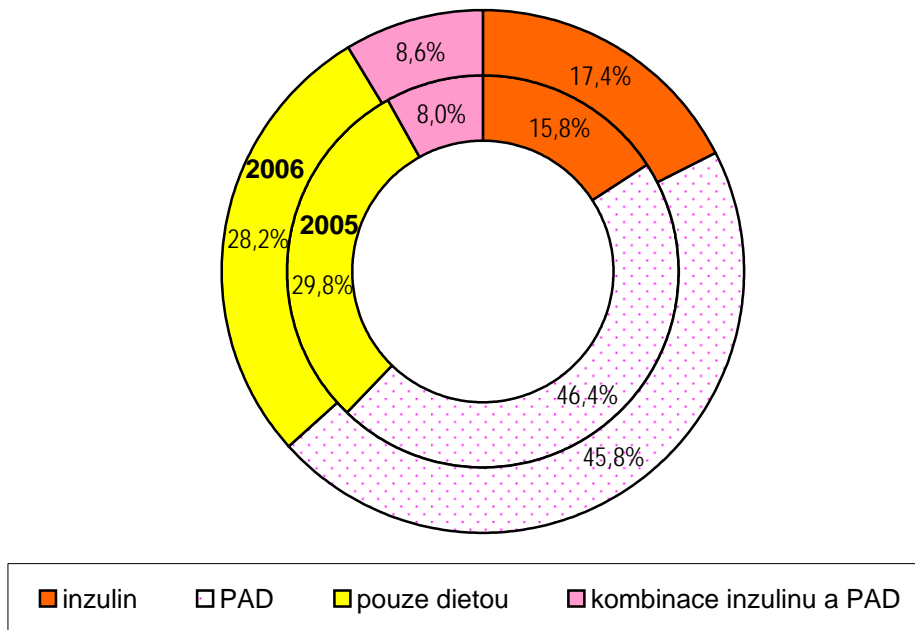
Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území (okresy, kraj, ČR)	Diabetická							Podíl pacientů s diabetickou komplikací z celkového počtu diabet. pacientů (v %)		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z toho s renální insuficiencí	celkem	z toho		celkem	z toho s am- putací			
				prolife- rativní	slepota					
České Budějovice	1 162	381	1 562	394	49	817	119	9,0	12,0	6,3
Český Krumlov	262	141	424	47	9	134	56	6,5	10,4	3,3
Jindřichův Hradec	377	102	505	116	18	278	36	6,0	8,0	4,4
Písek	358	109	335	82	14	162	77	5,8	5,4	2,6
Prachatice	289	119	463	174	17	171	48	6,8	10,9	4,0
Strakonice	492	215	466	159	64	572	160	7,4	7,0	8,6
Tábor	838	181	1 197	235	37	699	90	8,2	11,7	6,8
Jihočeský kraj	3 778	1 248	4 952	1 207	208	2 833	586	7,4	9,8	5,6
Česká republika	69 842	21 906	86 527	20 339	2 429	41 328	7 834	9,3	11,6	5,5

Počet léčených diabetiků s vybranou komplikací v přepočtu na obyvatele v roce 2006

**Skladba léčených diabetiků podle druhu léčby
v roce 2005 a 2006**

**Vývoj počtu léčených diabetiků v přepočtu na obyvatele
podle pohlaví**

